

VIII. Universitetets Forhold ud ad til.

Indbydelse til Kongresser.

I Anledning af en gennem Kirke- og Undervisningsministeriet modtagne Indbydelse til at deltage i den *15de internationale Amerikanist-Kongres*, der afholdtes i Quebec i September 1906, indsendte Konsistorium under 20de December 1905 en Erklæring fra det filosofiske Fakultet, hvori dette udtalte, at der efter dets Skjøn ikke var nogen Grund for Danmark til at lade sig repræsentere ved Kongressen.

— En Del fra Ministeriet modtagne Beretninger og Afhandlinger, der vare indleverede til den i September 1905 i Mons afholdte Kongres angaaende *økonomisk Udvikling Verden over*, jfr. Univ. Aarb. f. 1904—1905 S. 92, bleve tilstillede de statsvidenskabelige Professorer.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Tilkomne Legater ved Universitetet.

I det akademiske Aar 1905—1906 er der tilkommet to nye Legater: „Dr. phil. H. H. L. Schwanenflügels og Hustrus Legat“ og „Sognepræst Andreas Laurits Carl Listovs Legat for en Alumnus paa Borchs Kollegium i Kjøbenhavn.“

Fundatsen for *Dr. phil. H. H. L. Schwanenflügels og Hustrus Legat*, der under 16de December 1905 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende:

I Henhold til Dr. phil. Hermann Heinrich Louis Schwanenflügels og Hustru Anna Elisabeth, født Bentzons Ønske er der af dem stiftet et Legat, hvis Renter skal nydes af en ved Kjøbenhavns Universitet immatrikuleret Studerende, hvis Modersmaal er Dansk og som med Held har dyrket dansk Sprog eller vist sig velskikket til Udgivelsen af danske Sprogmindesmærker eller klassiske Litteraturværker, der tilhøre dansk Bogavl.

I Overensstemmelse med Legatstifternes Ønske har Konsistorium affattet følgende Fundats:

§ 1.

Legatet, der benævnes „Dr. phil. H. H. L. Schwanenflügels og Hustrus Legat“, bestyres af Universitetskvæsturen som en for sig bestaaende Formue, men iøvrigt paa samme Maade som Universitetets øvrige Legatmidler.

§ 2.

Legatets Kapital bestaar af 12000 Kr. i Østifternes 4% Kreditforenings Obligationer. I Tilfælde af disses Udtrækning eller Indfrielse anbringes Beløbet efter Reglerne for Udlaan af Umyndiges eller andre under offentlig Tilsyn eller Bestyrelse staaende Midler, hvilket ogsaa skal gjælde de til Tilvæxtkontoen (§ 4) oplagte Beløb, efterhaanden som disse opnaa en passende Størrelse.

§ 3.

Saa længe Legatstifterne leve, udbetales der til dem af Universitetskvæsturen Renterne af den hele Kapital, dog eventuelt med Fradrag af

Administrationsgebyr til Universitetet. Først efter begges Død træder Legatet i Virksomhed efter de nedenfor angivne Bestemmelser.

§ 4.

Naar Legatet er traadt i Virksomhed som saadant, udbetales i hver Termin Renterne af 11000 Kr., medens Renterne af 1000 Kr., hvilket Beløb betragtes som Tilvæxtkonto, oplægges og frugtbargjøres, indtil der herved er fremkommet en Sum af 1000 Kr. Derpaa uddeles Renterne af 12000 Kr., medens den øvrige Rente oplægges, indtil der paany er opsamlet 1000 Kr., hvorpaa atter den Del af Legatformuen, hvis Renter udbetales, forøges med 1000 Kr. Paa lignende Maade udskilles senere stadig en Sum af 1000 Kr. som Tilvæxtkonto.

§ 5.

Legatet bortgives af det filosofiske Fakultet efter Indstilling fra dettes Professorer i dansk Sprog og Litteratur. Fakultetet udnævner en af disse til Eforus for Legatet; denne drager Omsorg for, at Legatet bliver opslaaet ledigt, han modtager Ansøgningerne og hæver og udbetaler de af Universitetskvæsturen anviste Renter, ligesom han giver Konsistorium Meddelelse om Legatets Bortgivelse.

§ 6.

Legatet tildeles en Studerende, derunder Kandidater, som er immatrikuleret ved Kjøbenhavns Universitet, som har Dansk til Modersmaal og som med Held har dyrket dansk Sprog eller vist sig velskikket til Udgivelsen af danske Sprogmindesmærker eller klassiske Litteraturværker, der tilhøre dansk Bogavl.

Det bortgives paa 2 Aar, dog kan det, efter at være opslaaet ledigt, atter tildeles den samme for et lignende Tidsrum.

Legatet tildeles kun en enkelt, og det udbetales med Halvdelen i hver Termin. Hvis ingen kvalificeret Ansøger skulde findes, henlægges det Beløb, som ikke uddeles, til Tilvæxtkontoen, hvorpaa Legatet opslaaes ledigt ved næste Termin.

§ 7.

Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats kunne efter Indstilling af det filosofiske Fakultet — og med Legatstifternes Samtykke, saa længe en af dem lever, — foretages af Konsistorium med Regeringens Stadfæstelse, dog saaledes, at Legatets Navn og Hovedøjemed for Bortgivelsen ikke forandres.

Konsistorium, den 6te December 1905.

Christian Bohr.

Jul. Lassen.

Fundatsen for *Sognepræst Andreas Lauritz Carl Listovs Legat for en Alumnus paa Borchs Kollegium i Kjøbenhavn*, der under 10de Juli 1906 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende:

Vi Rektor og Professorer ved Kjøbenhavns Universitet

Gjøre vitterligt: I Henhold til et af nu afdøde Enkefru Frederikke Listov, født Conradt Eberlin under 4deMarts 1889 oprettet og notarialiter

bekræftet Testamente har den Afdøde i Overensstemmelse med sin tidligere afdøde Mand, Sognepræst til Dalby og Tureby Andreas Lauritz Carl Listovs Ønske bestemt, at der af en Fjerdedel af hendes Bo skal oprettes et Legat for en Alumnus paa Borchs Kollegium.

I Overensstemmelse med Legatstifterindens Ønske og efter de ved Testamentet givne Bestemmelser har Konsistorium affattet følgende

Fundats.

§ 1.

Legatet benævnes „Sognepræst Andreas Lauritz Carl Listovs Legat for en Alumnus paa Borchs Kollegium i Kjøbenhavn“.

§ 2.

Legatkapitalen, ca. 6000 Kr., indbetales til Universitetskvæsturen og forvaltes af denne under Konsistoriums Overbestyrelse efter de for Universitetets øvrige Legatmidler gjældende Regler. Eforus for Borchs Kollegium er Eforus for Legatet.

§ 3.

Den aarlige Rente af Legatkapitalen bliver efter Fradrag af Administrationsgebyr til Universitetet, men iøvrigt uformindsket af Eforus i hver 11te December Termin at uddele til en af de dygtigste og fattigste blandt Alumnerne paa Borchs Kollegium som Tillæg til hans Stipendium. Eforus bestemmer ogsaa, hvor ofte Renten skal uddeles til en og samme Alumnus.

§ 4.

Under Forbehold af Regeringens Stadfæstelse kan Konsistorium vedtage Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats, dog saaledes, at Legatets Navn og Hovedøjemed for Bortgivelsen ikke forandres.

Konsistorium, den 30te Juni 1906.

Christian Bohr.

Jul. Lassen.

— Paa Tillægsbevillingsloven for 1905—1906 blev der bevilget, at Dr. phil. H. H. L. Schwanenflügels og Hustrus Legat og Fru Ellen Salomonsens Boglegat fritages for Udredelse af Administrationsgebyr til Universitetet, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg B. Sp. 1635—38 og 1731—32.

2. Forandringer i de fundatsmæssige Bestemmelser for enkelte Legater eller nærmere Regler for disse.

Det Rosenkrantz'ske Rejsestipendium.

Under 1ste Marts 1905 indberettede Eforus for det Rosenkrantz'ske Legat til Rejsestipendier for theologiske Studerende til Konsistorium, at der, da Legatets Kapital i December Termin 1904 var voxet til 50250 Kr., i Henhold til Legatets Fundats af 27de December 1622 vilde kunne oprettes 2 nye Portioner af Legatet: 1 paa 320 Kr. til Rejsestipendium og

en paa 80 Kr. til hjemvendte Stipendiater. Efter at der var ført Forhandlinger med Universitetets Kvæstor om, hvorvidt det ikke paa Grund af Pengenes synkende Værdi maatte være bedre i Overensstemmelse med Fundatsens Formaal at forhøje Portionerne i Stedet for at oprette nye, foreslog Eforus i Skrivelse af 16de November 1905 til Konsistorium, at den ene af Portionerne søgtes forhøjet fra 640 Kr. til 1000 Kr. aarlig samt at der foretoges en Ændring i Uddelingen af de efter Hjemkomsten følgende Portioner, saaledes at disse kun nydes i ét Aar efter Hjemkomsten.

Efter at dette Forslag var tiltraadt af Kammerherre, Baron Rosenkrantz-Charisius, der havde Nominationsretten til Legatet, indstillede Konsistorium under 30te s. M. til Ministeriet, at Fundatsen søgtes forandret.

Ved kgl. Resolution af 9de December s. A. bifaldtes det, at Reglerne i den under 27de December 1622 allerhøjest konfirmerede Fundats for det Rosenkrantz'ske Rejsestipendium for theologiske Studerende, for saa vidt angaar Legatets Uddeling, herefter fastsættes saaledes:

„Fra og med 11te December Termin 1905 forhøjes den ene Legatportion til 1000 Kr. aarlig, at oppebære i indtil 4 Aar. Efter Hjemkomsten nyder Stipendiaten, for saa vidt Opholdet i Udlandet har varet mindst et fuldt Aar, i 1 Aar (2 Terminer) derefter 300 Kr., at udbetale med 150 Kr. i hver Termin. Den anden Legatportion bliver fremdeles, som hidtil, at udbetale med 640 Kr. aarlig, at oppebære i indtil 4 Aar. Efter Hjemkomsten nyder denne Stipendiat, for saa vidt Opholdet i Udlandet har varet mindst et fuldt Aar, i 1 Aar (2 Terminer) derefter 80 Kr., at udbetale med 40 Kr. i hver Termin. Naar Legatets Kapital ved Oplag er voxet til 65000 Kr., forhøjes ogsaa den anden Legatportion til 1000 Kr., at oppebære i indtil 4 Aar, med et Hjemmestipendium paa 300 Kr., at oppebære i 1 Aar“.

3. Bevillinger eller Undtagelser fra de lov- eller fundatsmæssige Bestemmelser for Legaterne.

Eichels Legat.

Konsistorium vedtog under 25de April 1906, at der i Henhold til § 7 i Legatets Fundats tilstodes Discipel i Flensborg Latinskole Hans Chr. Lindholt en fortsat Understøttelse af 500 Kr., foreløbig for 1 Aar fra 1ste April s. A. at regne med 125 Kr. fjerdingaarlig.

4. De med Universitetet forbundne Kollegier.

a. Elers' Kollegium.

Efter Eforens Indstilling bifaldt Konsistorium under 22de November 1905, at Alumnus paa Kollegiet N. N., der hidtil havde studeret Medicin, for Fremtiden maatte studere Jura, samt at han af Helbredshensyn i Resten af Efteraarshalvaaret maatte opholde sig paa Landet.

— Konsistorium bevilgede under 20de September 1905 efter Eforens Indstilling, at der af Legaternes Overskudsfond udbetaltes et Tilskud paa 200 Kr. til Afholdelsen af en Fest i Anledning af 200 Aarsdagen for Ind-

vielsen af Elers' Kollegium, den 18de November s. A. Under 25de April 1906 bifaldt Konsistorium, at der tillige var blevet udbetalt 50 Kr. af Kollegiets Kasse til fornævnte Fest.

b. Hassagers Kollegium.

Under 25de Oktober 1905 bifaldt Konsistorium efter Eforens Indstilling, at der anvendtes et Beløb af indtil 500 Kr. af Kollegiets opsparede Reservefond til Indretning af W. C. i Eforens Lejlighed.

5. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet.

a. Forslag om en ændret Anvendelse af det de islandske Studenter tillagte Kommunitetsstipendium.

I Skrivelse af 8de Marts 1906 anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistorium om at fremskaffe Universitetets Erklæring over en fra Islands Minister sendt Skrivelse angaaende en delvis ændret Anvendelse af de de islandske Studenter tillagte Kommunitetsstipendier.

I Islands Ministers Skrivelse af 2den Marts s. A. udtaltes følgende. Efter at Islands Ministeriums Opmærksomhed allerede i sidste Foraar var henledet paa Spørgsmaalet om de islandske Studerendes Forhold til Kommunitetsstipendierne ved Meddelelse til undertegnede Minister fra Regensprovsten, Professor Lassen om, at den nuværende Ordning af disse Stipendier følte utilfredsstillende og at Ændringer heri kunde anses ønskelige, blev det samme Spørgsmaal fra islandsk Side i sidste Sommer fremdraget ved en af Althingets nederste Afdeling vedtagen saalydende Thingsbeslutning:

Althingets nederste Afdeling beslutter at opfordre Regeringen til at søge truffet Overenskomst med Konsistorium ved Københavns Universitet om, at en Del af den Understøttelse, som tilstaas islandske Studerende sammesteds, fremtidig overlades Islands Regering til Anvendelse til Understøttelse for islandske Studenter og Kandidater ved højere Dannelsesanstalter i og udenfor Island.

Efter den saaledes givne Anledning skal Islands Ministerium herved henstille til det kongelige Ministerium, at denne Sag optages til Forhandling med Konsistorium, idet man særlig finder Anledning til som Mangler ved den nuværende Ordning at fremhæve, *dels* at den ubetingede Ret for alle islandske Studerende, som have opnaaet 2den Karakter til Studenterexamen og Filosofikum, til i 4 Aar at nyde Kommunitetsstipendiet formenes at kunne drage til Universitetet nogle islandske Studenter, som savne Ævner og Midler til at føre Studierne til Ende, *dels* at paa den anden Side Nydelse af Stipendierne er afskaaren for Studenter, som ønske at studere ved Lægeskolen, Præsteskolen og eventuelt i Fremtiden ogsaa Lovskolen i Reykjavik, ligesom det ganske særlig føles som en Mangel, at de, der have taget Examen ved disse islandske Lærestudier, ikke have Adgang til Stipendier til afsluttende Uddannelse udenfor Island.

Som en væsentlig Forbedring af de nuværende Forhold kunde man da tænke sig den Ordning, at der paa den ene Side fandt en Fixering

Sted af det Stipendiebeløb, der udbetales islandske Studerende, saaledes at Fixeringen under Hensyn til den hidtil stedfundne og i Fremtiden paa regnelige Stigning i Antallet af islandske Studenter blev fastsat paa Grundlag af en beregnet Tilgang til Universitetet af f. Ex. 12 islandske Studerende aarlig, men at paa den anden Side en væsentlig Del af det saaledes fixerede Beløb aarlig blev overladt til Islands Ministerium til Stipendieunderstøttelser paa den i Althingsbeslutningen angivne Maade, medens den øvrige Del obligatorisk anvendes til et bestemt begrænset Antal islandske Studenter Ophold ved Kjøbenhavns Universitet f. Ex. indtil 4 nye Studerende hvert Aar, paa samme Maade som hidtil.

Efter Konsistoriums Anmodning afgav *Stipendiebestyrelsen* følgende Erklæring af 28de Maj s. A.

I behagelig Skrivelse af 14. Marts d. A. har Konsistorium udbedt sig Stipendiebestyrelsens Ytringer over den hoslagt tilbagefølgende Skrivelse fra Islands Ministerium af 2den s. M., hvori først meddeles, at Althingets nederste Afdeling i afvigte Sommer har besluttet at opfordre Regeringen til at søge truffen Overenskomst med Konsistorium ved Kjøbenhavns Universitet om, at en Del af den Understøttelse, som tilstaaes islandske Studerende sammesteds, fremtidig overlades Islands Regering til Understøttelse for islandske Studenter og Kandidater ved højere Dannelses-Anstalter i og udenfor Island.

I den Anledning har dernæst Islands Ministerium henstillet til Kirke- og Undervisningsministeriet, at denne Sag optages til Forhandling med Konsistorium og har da i sin fornævnte Skrivelse som Mangler ved den nuværende Ordning fremhævet to Kjendsgjæringer:

I. „at den ubetingede Ret for alle islandske Studerende, som have opnaaet 2den Karakter til Studenterexamen og Filosofikum, til i 4 Aar at nyde Kommunitetsstipendiet, formenes at kunne drage til Universitetet nogle islandske Studenter, som savne Ævner og Midler til at føre Studierne til Ende“.

Hvad denne formentlige Mangel ved Ordningen angaar, skal Stipendiebestyrelsen først gjøre opmærksom paa, at, naar der i den islandske Ministers Skrivelse tales om en Ret for alle islandske Studenter, som have opnaaet 2den Karakter til Studenterexamen og Filosofikum, til i 4 Aar at nyde Kommunitetsstipendiet, da maa denne Udtalelse ikke forstaaes, som en Opnaaelse af 2den Karakter ved den filosofiske Prøve skulde være en Betingelse for at opnaa Stipendiets Nydelse, da Stipendiet jo tildeles de islandske Studerende, saasnt de efter Examen artium ankomme til Universitetet, for et Tidsrum af 4 Aar. I Henseende til Nydelse af Stipendiet indenfor bemeldte Tidsrum bestemmer derhos Reglement 11te Februar 1848 § 14. kun, at Konsistorium kan fratage saavel privilegerede som ordinære Stipendiater Stipendiet, naar de maatte have vist sig uværdige dertil; men dette kunde de under ingen Omstændigheder siges at have gjort, naar de kun have faaet 2den Karakter til den filosofiske Prøve, og derfor vil der heller ikke kunde være Tale om at berøve nogen islandsk Studerende det ham tillagte Stipendium af denne Grund.

Hvad dernæst angaar Artiums-Karakteren, skal Stipendiebestyrelsen

fremhæve, at det ikke overhovedet er en fundatsmæssig Betingelse for Nydelsen af Kommunitetsstipendiet, at Vedkommende har opnaaet 1ste Karakter ved Examen artium (eller Filosofikum). Vel er Forholdet ved den nuværende store Konkurrence det, at de, som have 2den Karakter til Examen artium, vanskelig ville faa Adgang til at nyde Stipendiet; men det er dog ingenlunde udelukket, naar de ved senere Examen have opnaaet en Karakter, som kan bøde paa en mindre heldig Artiums-Karakter. Man maatte altsaa i hvert Fald forbeholde islandske Studerende med 2den Karakter til Artium Adgang til Kommunitet i Lighed med andre Studerende, og der kunde da kun blive Spørgsmaal om at forbeholde den privilegerede Adgang for dem, som have opnaaet 1ste Karakter til Examen artium.

En saadan Ordning vilde have sit Forbillede i de Bestemmelser, som findes i Reglement af 11te Februar § 4 1° og 2° angaaende de islandske, færøiske og grønlandske Studenter, der ere dimitterede fra Skoler i Kongeriget, idet deres privilegerede Adgang til Nydelse af Kommunitetsstipendiet er betinget af, at de have opnaaet bedste Karakter ved Examen artium. Men naar Reglementet har gjort en saadan Sondring, saa er Grunden dertil uden Tvivl den, at det er gaaet ud fra, at de islandske Forældre, der have havt Raad til selv eller ved andre f. Ex. Slægtnings Hjælp at holde deres Børn i Kongerigets Skoler, ogsaa kunde forventes at have forholdsvis bedre Raad til at holde dem ved Universitetet, og at der derfor ikke er den samme Trang tilstede til at understøtte disse Studerende, som dem, der ere dimitterede fra Landets egne Skoler. Derfor har man i dette Tilfælde ment at kunne betinge den privilegerede Adgang af den Dygtighed, som de paagjældende Studerende have udvist. Derimod har man ikke krævet den samme Betingelse i Henseende til de fra vedkommende Land selv dimitterede Studenter, fordi det kunde befrygtes efter Omstændighederne, for saa vidt Forældrene vare mindre bemidlede, at være det samme som helt at spærre vedkommende Studerende Adgang til Universitetet, naar nemlig Forældrene først selv skulde bekoste deres Underhold i den Tid, der maatte hengaa, indtil de maatte kunne opnaa Kommunitetsstipendiet, hvilket de jo derhos under Nutidens Forhold, som ovenfor bemærket, ville være udsatte for slet ikke at kunne opnaa med 2den Karakter. En Hovedgrund, ifølge hvilken den privilegerede Adgang til Kommunitet alt i 1579 indrømmedes islandske Studerende, var nemlig deres formodede Uformuenhed „i Henseende til, at de for Størstedelen ere fattige og ingen Tilstød kunne vente af deres saa langt fraværende Venner“, jfr. Reinhardt: Kommunitet og Regensen, S. 86 og 206. For saa vidt der dernæst i den islandske Ministers Skrivelse henvises til, at man ved at indrømme Privilegiet til Studerende med 2den Karakter, formenes at kunne drage saadanne til Universitetet, der savne „Midler“ til at føre Studiet til Ende, da maa man formentlig bortse herfra, for saa vidt som Studenternes Karakterer og Forældrenes Formuestilstand ikke ere givne Korrelativer, idet velhavende Forældres Sønner meget vel kunne have faaet 2den Karakter og de derfor ingenlunde ville savne Midler til at føre deres Studier til Ende; af den Grund vil der derfor ikke være

Anledning til at udelukke Studerende med 2den Karakter; og hvad dernæst angaar Muligheden af, at Studerende med 2den Karakter skulde mangle „Ævner“ til at føre Studiet til Ende, da skjønner Stipendiebestyrelsen ikke, at Universitetet kan lægge denne Opfattelse til Grund uden at komme i Strid med den akademiske Lovgivnings almindelige Betragtning af 2den Karakter ogsaa paa Stipendievæsenets Omraade, ligesom Erfaringen vilde komme i Strid dermed.

Men til disse saglige Betragtninger kommer endelig endnu den historiske Kjendsgjerning, at, som Statistiken udviser, Antallet af de islandske Studerende, der dimitteres med 2den Karakter og som søge Kommunitetsstipendiet, i de senere Aar bliver færre og færre. Statistiken ser nemlig saaledes ud:

Examen artium.	Islandske 1. Kar.		
	Studerende.	med Udm.	1. Kar. 2. Kar.
1891.....	8	„	5 3
1892.....	4	„	3 1
1893.....	7	„	6 1
1894.....	6	„	5 1
1895.....	7	2	3 2
1896.....	8	1	7 „
1897.....	12	1	6 5
1898.....	15	„	10 5
1899.....	9	„	5 4
1900.....	11	„	8 3
1901.....	12	1	10 1
1902.....	16	2	13 1
1903.....	10	2	8 „
1904.....	10	„	8 2
Ialt...	135	9	97 29

Af de i Aarene 1891 til 1899 dimitterede 22 Studenter med 2den Karakter have 1 taget Magisterkonferens i Mathematik, 5 juridisk Embedsexamen (deraf 1 med Laud og 4 med Haud illaud.), 1 den juridiske Fællesprøve (med 50 Points), 14 have ikke afsluttet deres Studier ved Universitetet og 1 afgik ved Døden, Aaret efter at han var bleven Student.

Naar man i den anførte Liste særlig lægger Mærke til Statistiken for de sidst anførte 5 Aar — 1900 til 1904 — vil man finde, at Udfaldet af Examen artium er saa godt, at der ikke synes at være Trang til den Spore til forbedrede Resultater, som jo Indskrænkningen af den privilegerede Adgang til Studenter med 1ste Karakter kunde tænkes at ville være, ligesom endelig Althingets nederste Afdelings Beslutning heller ikke indeholder nogen i den Retning gaaende Udtalelse.

Stipendiebestyrelsen maa derfor fraraade den anførte af den islandske Minister henstillede Indskrænkning i Reglerne om de islandske Studerendes privilegerede Adgang til Kommunitetets Nydelse.

II. Dernæst fremhæves i den islandske Ministers Skrivelse som en Mangel ved den bestaaende Ordning, at Adgang til Nydelse af Kommunitetsstipendierne er afskaaren for Studenter, der ønske at studere ved

Lægskolen, Præsteskolen og eventuelt i Fremtiden ogsaa ved Lovskolen i Reykjavik, ligesom det ganske særlig føles som en Mangel, at de, der have taget Examen ved disse islandske Lærestalter, ikke have Adgang til Stipendier til afsluttende Uddannelse udenfor Island.

Hvad angaar den her omhandlede formentlige Mangel skal Stipendiebestyrelsen ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at den er en ligefrem Følge af Kommunitetets fundatsmæssig begrundede Formaal. Ifølge dette er nemlig Kommunitetet ikke bestemt til Underhold for danske Studerende overhovedet uden Hensyn til, ved hvilket Universitet de maatte studere, og endmindre til Studerende, der ikke ere akademiske Borgere og som søge Uddannelse ved andre Lærestalter; men Kommunitetet er netop bestemt til Underhold for Studenter ved *Kjøbenhavns Universitet*.

Dette fremgaar saa klart, som vel muligt af Frederik II.'s Fundats, jfr. Samling af Universitetets Legater S. 33, hvori det paa moderne Dansk hedder:

Vi Frederik den Anden etc. gjøre vitterligt, at eftersom Kong Christian den Første har funderet og stiftet dette Universitet her udi vor Kjøbstad Kjøbenhavn og begavet det med „statlige“ Privilegier og Friheder og siden derefter paa det at fornævnte Universitet maatte blive saa meget des bedre ved Magt holdt og med gode lærde Professorer og Læsemestre forsørget, som kunde retsindigen lære og optugte Studenterne og unge Personer udi den hellige Skrift og andre boglige Kunster, haver vor kære Hr. Fader formeret fornævnte Læsemestres aarlige Pension og dertil lagt og givet Jordegods og Rente, hvoraf de kunde have deres nødtørftige Ophold. Da, efterdi vi ikke alene aldeles ere tilsinds at ved Magt holde, hvis af højbemeldte Vor Herre Fader og fremfarne Konger udi dette Rige kristelig og vel er stiftet og funderet, men fast mere det og forbedre og formere, og Vi erfare, at her udi Riget skal være fattige Personer, som flittigen have begyndt deres Studia, og om hvilke er godt Haab, at de med Tiden kunde være nyttige at bruge udi Religionen og udi andre Maader Riget til Tjeneste og Bedste, og de dog ikke ere formuende men af Armod saa undertrykte, at de deres begyndte Studia ikke kunde forfølge og fuldende, og paa det udi Fremtiden ikke skulle blive Brøst for lærde Mænd, som kunde være Religionen og Riget tjenlige, have Vi Gud almægtigste til Lov og Ære og Vore Riger til Nytte, Gavn og Bistand, det saa endelig besluttet og berammet, at Vi og Vore efterkommende Konger altid herefter ville og skulle underholde *et hundrede* Studenter her hos Universitetet og til samme deres Underhold lagt og givet dette efternævnte Vort og Kronens Gods etc.

I Slutningen af Fundatsen hedder det saa, at Kongen ved sin kristelige Tro og kongelige Love udi alle Maader fast og ubrødelig vil holde denne Fundats, „bedende og formanende alle Vore efterkommende Konger udi Danmark, at de fornævnte Fundats udi lige Maade ved Magt holde, ikke gjørende herudi Forhindring eller Forvandling udi nogen Maade ej heller tilstødende nogen anden noget derudinden at forandre, saafremt de ikke dermed ville imod dem opvække Guds evige Hævn og Vrede.“

Denne Kommunitetets oprindelige fundatsmæssige Bestemmelse er da

ogsaa gennem alle Tider bleven fastholdt som en Regel, fra hvilken der kun er gjort lidet betydende Undtagelser. Saaledes kan nævnes, at under Studerende ved Kjøbenhavns Universitet ifølge Praxis ogsaa blive henregnede akademiske Borgere, der forberede sig til polyteknisk Examen. Denne Praxis finder sin naturlige Forklaring i den nøje Sammenhæng mellem Universitetet og polyteknisk Lærestanstalt, der i Særdeleshed finder sit Udtryk deri, at alle Universitetets Lærere ere forpligtede til at holde alle de Forelæsninger, Examinatorier og Øvelser i den polytekniske Lærestanstalt, som henhøre under deres Fag.

Dernæst er der ogsaa bevilget Understøttelse af Kommunitetets Midler til Personer, der ikke vare akademiske Borgere, men som dog stededes til at nyde godt af Undervisningen ved Universitetets Institutioner. Exempel herpaa foreligger i de Understøttelser, der af Kommunitetets Midler bevilges polytekniske Examinander, som ikke ere akademiske Borgere, jfr. Universitetets Legatsamling S. 22, og alt fra ældre Tid, idet en Understøttelse af Kommunitetets Midler i Tidens Løb ogsaa bevilgedes andre end Studenter, der uddannedes paa det kirurgiske Akademi, jfr. Scheel: Kjøbenhavns Universitets Kollegier og Stipendier S. 30, og til Islændere, som uddannede sig til Læger paa deres Fødeø, Reinhardt: Kommunitetets og Regensens Historie, S. 212, 291, 354. Ved islandsk Lov Nr. 3 af 11te Februar 1876 § 6 er nu de fra den islandske Lægeskole dimitterede Kandidaters Adgang til at opnaa Ansættelse som Distriktslæger betinget af, at de have gennemgaaet et klinisk Kursus ved den kgl. Fødsels- og Plejestiftelse i Kjøbenhavn og i det mindste et halvt Aar have frekventeret Hospitalerne sammesteds. Reglerne for Understøttelse til dem af Kommunitetets Midler findes omtalte i Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 19de Januar 1876, jfr. Universitetets Legatsamling S. 22 og 114. Naar det i den islandske Ministers Skrivelse hedder, at det ganske særligt er en Mangel, at de, der have taget Examen ved de islandske Lærestanstalter, ikke have Adgang til afsluttende Uddannelse udenfor Island, gjælder dette derfor ikke om de islandske Lægekandidater, der søge en afsluttende Uddannelse ved Kjøbenhavns Universitet.

Endnu kan nævnes, at der fra ældre Tider ogsaa optoges forskellige ekstraordinære Alumner, jfr. A. V. Scheel: Om Kjøbenhavns Universitets Kollegier og Stipendier S. 29, Reinhardt: Kommunitetets og Regensens Historie S. 88, 212, 291, 354; af hvilke endnu kun restere de Alumner, som uddanne sig til grønlandske Missionærer. Disse Alumner have altid været akademiske Borgere; og først fra den nyeste Tid foreligger der et eneste Exempel paa, at Kirke- og Undervisningsministeriet har tilstaaet en Seminarist, der uddanner sig til samme Livsgjerning, en Understøttelse af Kommunitetets ekstraordinære Udgifters Konto.

For saa vidt Kommunitetet havde Midler udover, hvad der behøvedes til Fyldestgjørelse af dets fundatsmæssige Formaal, har man anvendt dette Overskud til yderligere Understøttelse af Studerende, som til Bogstipendier og Rejsestipendier, og dernæst til Fyldestgjørelse af andre Universitets-Fornødenheder, hvilket er sket fra gammel Tid, jfr. Reinhardt S. 88, 340, lige til Nutiden. Vi minde blot om Opførelsen af Zoologisk Museum og

Rigshospitalet. Og fra samme Synspunkt maa ogsaa opfattes Udgiften af Kommunitetets Midler til arktiske Expeditioner, hvis Udbytte jo væsentlig er kommet Universitetet tilgode.

Men hvad vi paa den anden Side bestemt maa pointere, er, at Kommunitetets Midler, saavidt vides, aldrig ere blevne anvendte til Gavn for andre Undervisningsanstalter end Universitetet og den dermed forbundne polytekniske Lærestalt eller til Understøttelser for andre Studerende end saadanne, som nyde Undervisning ved Universitetet eller dets Institutioner eller ved den polytekniske Lærestalt; og Stipendiebestyrelsen kan ikke andet end aldeles bestemt tilraade, at man ikke fraviger denne gennem Aarhundreder fastholdte og fundatsmæssig fastslaaede Regel, ved at bevilge Understøttelser af Kommunitetets Midler til Personer, som søge andre Undervisningsanstalter. Et flagrant Brud med en Aarhundred gammel fastslaaet og fastholdt Praxis vil man imidlertid begaa ved at bevilge Understøttelser til Personer, der søge Uddannelse ved de i den islandske Ministers Skrivelse omtalte islandske Lærestalter. For saa vidt de paagjældende Personer have bestaaet Examen artium, have de jo i Lighed med andre Studerende Adgang til at nyde Kommunitetet, naar de studere ved Københavns Universitet; og for saa vidt de ere blevne indskrevne der som akademiske Borgere og iøvrigt findes kvalificerede i Lighed med andre Studerende, have de Adgang til at søge en afsluttende Uddannelse udenfor Danmark ved Understøttelse af Kommunitetets Rejsestipendium. I saa Henseende ere de islandske Studerende ligestillede med andre danske Studerende og andet og mere synes de ikke med Føje at kunne gjøre Krav paa. For saa vidt angaar Personer, der ikke ere Studenter og som have søgt de islandske Undervisningsanstalter, kunde der i det højeste blive Spørgsmaal om at bevilge dem alle, i Lighed med islandske Lægekandidater, en Understøttelse af Kommunitetets Midler til en afsluttende Uddannelse her ved Københavns Universitet, for saa vidt som de maatte antages at være i Besiddelse af de fornødne Forudsætninger for at nyde godt af den akademiske Undervisning i de paagjældende Fag. Men at bevilge dem en særskilt Understøttelse til at søge Uddannelse andetsteds vilde komme i absolut Strid med Kommunitetets fundatsmæssige Formaal. Hvad man bevilgede islandske Ikke-Studenter, kunde man nemlig ikke nægte islandske Studenter, og hvad man bevilgede islandske Studenter, maatte man fornuftigvis ogsaa bevilge andre danske Studenter. I Stedet for at Kommunitetets Stipendier bleve givne til Studenter, der uddanne sig ved Københavns Universitet, maatte de da gives til Studerende ved et hvilket som helst Universitet, men fra en saadan Forandring mener Stipendiebestyrelsen ganske at kunne bortse og derfor ogsaa fra Muligheden at bevilge særlige Understøttelser af Kommunitetets Midler til islandske Studenter eller Ikke-Studenter for at søge Uddannelse ved udenlandske Universiteter eller andre udenlandske Lærestalter. Og hvad dernæst angaar Bevilling af Kommunitetets Midler til Uddannelse af islandske Studenter og Ikke-Studenter ved de islandske Undervisningsanstalter, maa Stipendiebestyrelsen ogsaa anse det for absolut uforsvarligt. Thi for det første turde Erfaringen have vist, at Udgifterne til Kommuni-

tetets fundatsmæssige Formaal, jfr. de nysbevilgede Udgifter til Regensbygningen i Forbindelse med dets Anvendelse til Bedste for selve Universitetets Institutioner og Samlinger, jfr. Udgifterne til Rigshospitalet m. v., have lagt i den Grad Beslag paa dets Midler og kunne ventes yderligere at gjøre det, jfr. Udgifterne til den foreslaaede Laboratoriebygning, at det turde være betænkeligt at udvide Formaalene for dets Midlers Anvendelse udover det historisk fastslaaede Omraade. Og dertil kommer, at en saadan Udvidelse, som foreslaaet af Ministeren for Island, vilde kunne drage yderligere skæbesvangre Konsekvenser efter sig; thi giver man først Understøttelser til Studenter ved andre Undervisningsanstalter, nemlig til Læreanstalter i Reykjavik, saa vilde man være udsat for at se tilsvarende Krav rejste fra Undervisningsanstalter i selve Kongeriget, og Kommunitetets Midler kunde da senere eller tidligere forventes udtømte til Øjemed, der ligge ganske udenfor dets fundatsmæssige Formaal, og selve disse kunde da tidligere eller senere forventes at maatte savne de til Fyldestgjørelse af deres med den akademiske Undervisnings altid fyldigere Udvikling stigende Krav.

Stipendiebestyrelsen maa i Henhold til de anførte Grunde bestemt fraraade at imødekomme det islandske Ministeriums Forslag om at fixere Stipendiebeløbet til de islandske Studerende og overlade en væsentlig Del, ca. to Trediedele deraf, til det islandske Ministerium for at anvendes til Understøttelse for islandske Kandidater ved højere Dannelsesanstalter i og udenfor Island, medens kun den sidste Trediedel anvendes til islandske Studerende ved Kjøbenhavns Universitet. Følgen deraf vilde nemlig befrygtes at blive den, at eventuelt de to Trediedele af de til kongerigske Studenter Uddannelse ved Kjøbenhavns Universitet anvendtes til Studerende ved andre Undervisningsanstalter i eller udenfor Kongeriget, og kun den ene Trediedel levedes kongerigske Studerende ved Kjøbenhavns Universitet.

Under 9de Juni 1906 indsendte *Konsistorium* ovenstaaende Erklæring til Ministeriet med Bemærkning, at det i det hele maatte henholde sig til den; navnlig maatte Konsistorium være enig med Stipendiebestyrelsen i, at en Ordning i den Retning, at en Del af det Beløb, der blev udredet til islandske Studenter, efter en Gjennemsnitsberegning overlodes til det islandske Ministerium til Stipendieunderstøttelser for islandske Studenter og Kandidater ved højere Dannelsesanstalter i og udenfor Island, altsaa andetsteds end ved Kjøbenhavns Universitet, var uigjennemførlig som stridende imod Kommunitetsstipendiets Fundats, hvorefter dette Stipendium netop er bestemt til Understøttelser for Studenter ved Kjøbenhavns Universitet. Paa den anden Side erkjendte Konsistorium, at der klæbede forskjellige Ulemper ved de nugældende Regler for Kommunitetsstipendiets Uddeling til islandske Studenter, og man var selvfølgelig rede til en Forhandling om Ændringer i disse, som fra islandsk Side maatte ønskes indenfor den af Kommunitetsstipendiets Fundats fastsatte Ramme, at Kommunitetsstipendiet er bestemt til Underhold for Studerende ved Kjøbenhavns Universitet.

b. *Forskjellige Afgjørelser.*

I Skrivelse af 7de Marts 1906 forespurgte Professor, Dr. phil. & math. Zeuthen Stipendiebestyrelsen, om der ved Fundats eller Sædvane var nogen Hindring for, at polytekniske Studerende, der ere Studenter, men ikke have taget den filosofiske Prøve, kunde faa Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, eller om der i modsat Fald dog blev tillagt denne Examen saa stor Vægt, at Mangelen af den vilde være en væsentlig Hindring under den nuværende stærke Konkurrence.

Stipendiebestyrelsen udtalte i Skrivelse af 28de April s. A. til Professor Zeuthen, at skjøndt det i og for sig turde være tvivlsomt, hvorvidt *polytekniske Studerende* overhovedet burde nyde *Adgang til Kommunitetsstipendiet* og Regensbeneficiet, der ere bestemte for værdige og trængende Studerende ved Københavns Universitet, hvilket de, der studerede ved den polytekniske Lærestanstalt, ikke kunde siges at være, havde man dog, i alt Fald siden 1848 ogsaa stedet polytekniske Studerende til Nydelsen af disse Beneficier. Hvad angik de almindelige Betingelser for Nydelse af disse Beneficier, krævede Reglementet af 11te Februar 1848 3° ikke, at Vedkommende havde underkastet sig den filosofiske Prøve, men kun at han havde studeret *ét Aar ved Universitetet*. Men desuagtet havde Praxis ved Bortgivelsen af Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet fastholdt som almindelig Regel, at disse Understøttelser ikke vare blevne bortgivne til andre Studerende, end saadanne, som havde bestaaet den filosofiske Prøve. Naar Reglementet nemlig ikke udtrykkelig krævede dette, var Grunden den, at den ikke længere behøvede at bestaa inden en vis Frist, men kun, inden den Paagældende indstillede sig til Embedsexamen. Da det imidlertid blev Regel, at bemeldte Examen bestodes efter et Aars Forløb, saa var det en naturlig Følge deraf, at man ogsaa krævede denne Examens Bestaaen til Bevis paa, at Vedkommende virkelig havde studeret ved Universitetet, hvilket Bevis ellers vanskelig kunde tilvejebringes paa fyldestgørende Maade; og skjøndt det nu for de polytekniske Studerende ikke var nødvendigt, at de bestode den filosofiske Prøve inden de indstillede sig til deres Examen, saa fastholdt man dog for deres Vedkommende samme Fordring, dels for Lighedens Skyld for ikke at stille disse gunstigere end de andre Studerende, dels for deri at have det fornødne Bevis for, at de virkelig havde opfyldt den Betingelse at have studeret *ved Universitetet*.

Som det vilde ses af en vedlagt Liste over de polytekniske Studerende, der siden 1848 havde nydt Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, var kun én Studerende i 1871 bleven udnævnt til at nyde Kommunitetsstipendiet, uden at han havde taget den filosofiske Prøve, hvilket imidlertid syntes at maatte være sket ved en Uagtsomhed, da vedkommende polytekniske Studerende end ikke saas at have opfyldt den fundatsmæssige Betingelse at være bleven immatrikuleret som akademisk Borger ved Universitetet.

Naar dernæst i Skrivelsen spurgtes, om der tillagdes den filosofiske Prøves Bestaaen en saa stor Vægt, at Mangelen deraf vilde være en væsentlig Hindring for at faa tildelt Understøttelsen, da forment Stipendie-

bestyrelsen at maatte besvare dette Spørgsmaal bekræftende; thi Fundatsen krævede, som foran bemærket, at vedkommende Studerende skulde have studeret et Aar ved *Universitetet*, og det skjønedes da ikke rettere end, at der af de polytekniske Studerende burde kræves samme Bevis for at have fyldstgjort denne Betingelse, som af de andre Studerende, da de polytekniske Studerende ellers under den nuværende stærke Konkurrence i alle Studiefag, som i Skrivelsen fremhævet, endog vilde blive favoriserede paa andre Studerendes Bekostning, hvortil der formentlig ikke saas nogen Grund.

— I Anledning af en Forespørgsel fra Ministeriet, om der vilde kunne raades over et af Kommunitetsstipendierne til 4 grønlandske Alumner — der alle ere theologiske Studenter eller Kandidater — til *Uddannelse her paa Seminariet af en Lærer ved Seminariet i Godthaab*, der nærmest var tænkt at have dansk Seminarieuddannelse og at skulle tiltræde sin Tjeneste i Løbet af Foraaret eller Sommeren 1906, udtalte Konsistorium i Skrivelse af 14de November 1905 til Ministeriet, at der ikke fra dets Side saas at være noget til Hinder for, at Udgifterne bleve udredede af Kommunitetets Udgiftspost 10, ekstraordinære Udgifter. Ved Skrivelse af 3die Marts 1906 meddelte Ministeriet, at det havde antaget Seminarist N. N. til eventuel senere Udnævnelse til fornævnte Plads og anmodede om Understøttelsens Anvisning paa den af Konsistorium foreslaaede Maade.

— Ved Skrivelser af 28de November 1905 og 22de Maj 1906 meddelte Stipendiebestyrelsen 2de Studiosi theologiae Fritagelse for at indsende Attester for Forelæsninger, henholdsvis i Efteraarshalvaaret 1905 og Foraarshalvaaret 1906, da de havde villet indstille sig til Embedsexamen, henholdsvis i Vinteren 1905—06 og Sommeren 1906.

— Stipendiebestyrelsen meddelte under 21de September 1905 en Kommunitetsalumnus, der havde studeret Medicin, Tilladelse til beholde Stipendiet, uagtet han nu agtede at studere Polyteknik.

— I Anledning af Andragender fra Kommunitetsalumner om Tilladelse til paa Grund af Sygdom midlertidig at opgive Kommunitetsstipendiet med Udsigt til paany at erholde det for den resterende Stipendietid, naar de gjenoptog Studierne her i Staden, meddelte Stipendiebestyrelsen Stud. polit. N. N., Stud. theol. N. N., Stud. mag. N. N. og Stud. polit. N. N. Tilladelse til at opgive Stipendiet, de tre førstnævnte for et Aar fra 1ste September 1905 og sidstnævnte for $\frac{1}{2}$ Aar fra 1ste Marts 1906, for at opholde sig i deres Hjem paa Island, Skrivelser af 15de September 1905 og 10de Marts 1906.

Lignende Tilladelse blev meddelt Stud. med. N. N. for et Aar fra 1ste Marts 1906, for at han kunde aftjene sin Værnepligt, Stud. med. N. N. og Stud. jur. N. N. for $\frac{1}{2}$ Aar fra 1ste Marts s. A., for at de kunde opholde sig paa Landet paa Grund af Sygdom, og Stud. mag. N. N. for $\frac{1}{2}$ Aar fra 1ste September 1906, for at han kunde overtage en Vikarplads ved Odense Kathedralskole, Skrivelser af 1ste og 24de Februar samt 10de Marts s. A.

— Ved Skrivelse af 28de Juni 1906 meddelte Konsistorium Stud. mag. N. N. Tilladelse til at beholde Kommunitetsstipendiet, uanset at han havde

modtaget en midlertidig Ansættelse ved det kgl. Bibliothek, dog kun for ét Aar, saaledes at Konsistorium, naar han i Juni 1907 indgav Andragende om fremdeles at maatte beholde Stipendierne, vilde tage Sagen til fornyet Overvejelse ifølge de da foreliggende Oplysninger. Student N. N. opgav fornævnte Plads efter faa Maaneders Forløb.

— Stipendiebestyrelsen meddelte under 8de Maj 1906 Stud. mag. N. N. Tilladelse til indtil Sommerferien s. A. at overtage en Vikarplads i Dansk og Fransk ved Nexø Realskole.

— Ved Skrivelser af 14de November og 11te December 1905 samt 31te Januar og 30te Marts 1906 meddelte Stipendiebestyrelsen 4 Kommunitetsalumner Tilladelse til paa Grund af Sygdom at opholde sig i deres Hjem paa Landet, henholdsvis i 5 Uger, 2 Uger, 1 Maaned og 2 Uger.

— Ved Skrivelser af 21de April, 21de og 25de Maj 1906 meddelte Stipendiebestyrelsen 13 Kommunitetsalumner Tilladelse til at rejse til deres Hjem paa Island, 3 den 24de April og 10 i Slutningen af Maj s. A.

— Under 7de og 22de Maj, 5te og 30te Juli s. A. meddelte Stipendiebestyrelsen 7 Kommunitetsalumner Tilladelse til oppebære Kommunitetsstipendiet, medens de i Sommeren s. A. aftjente deres Værnepligt som Underlæger i Hæren.

6. De islandske Althingsmænds Besøg paa Regensen, Viceinspektørens Konstitution som Regensprovst m. m.

De *islandske Althingsmænd* aflagde den 20de Juli 1906 om Eftermiddagen et kort Besyg paa Regensen. Der blev i denne Anledning foranstaltet en lille festlig Modtagelse.

— I Henhold til Stipendiebestyrelsens Indstilling konstituerede Konsistorium under 27de Juni 1906 Viceinspektør paa Regensen. Justitsraad S. Skouboe til under Regensprovsten, Professor, Dr. jur. Jul. Lassens Fraværelse i Maanederne Juli og August s. A. at varetage samtlige Regensprovstens Forretninger paa dennes Ansvar.

— Efter Regensprovstens Indstilling meddelte Stipendiebestyrelsen under 25de November 1905 *Regensens Fægteklub* Tilladelse til at afbenytte Regensens Læsesal til Fægteøvelser Onsdag Kl. 7¹/₂—9 Form. og Søndag Kl. 8—9¹/₂ Form. i Tiden fra 1ste November til 1ste Maj, saaledes at Fægteklubben maatte være ansvarlig for, at Møblementet i Læsesalen ikke blev beskadiget under Øvelserne.

— Paa Finansloven for 1906—1907 blev Kommunitetets Udgiftspost 1. k., *Syge Regens- og Kommunitetsalumners Kur og Pleje*, forhøjet med 1640 Kr., nemlig Beløbet for Regensalumner fra 1500 Kr. 2700 Kr. og for Kommunitetsalumner fra 1000 Kr. til 1440 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1161—62.

— Efter Stipendiebestyrelsens og Konsistoriums Indstilling om Anskaffelsen af *et extraordinært Brændetillæg til Regensalumnerne* for Vinteren 1905—1906 bifaldt Ministeriet under 3die Marts 1906, at der for Finansaaret 1905—1906 extraordinært anskaffedes under Kommunitetets Udgiftspost 1. k. 25 Favne Brænde til Regensalumnerne, saaledes at et passende Kvantum forlods tilbageholdtes til de nye indkomne Alumner, og

at Resten fordeltes efter Stipendiebestyrelsens Skjøn, samt mod at der i Regnskabsoversigten optoges fornøden Forklaring om denne Overskridelse af det ved Finansloven normerede Brændselskvantum.

7. Bestemmelser om Kur og Pleje for Regensbetjente m. m., Ændringer i Lægens Instrux, Ansættelsen af to nye Regensgangkoner.

Under 5te Februar 1906 indsendte Konsistorium en fra Stipendiebestyrelsen modtagen Skrivelse, hvori denne bemærkede, at Universitetets Kvæstor ved given Lejlighed havde henledet dens Opmærksomhed paa, at den af Konsistorium under 11te Februar 1891 approberede Instrux for den ved Regensen og Kollegierne ansatte Læge, jfr. Univ. Aarb. f. 1890—91 S. 589—90, forudsatte en videre Adgang for Regensbetjentene og deres Familier og Tyender til i Sygdomstilfælde at erholde Kur og Pleje for Kommunitetets Regning, end der efter de gjældende Regler — hvis Forstaaelse iøvrigt var meget tvivlsom — tilkom dem. Stipendiebestyrelsen vedlagde en fra Kvæstor indhentet Redegjørelse.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling meddelte Ministeriet under 9de Februar 1906 Approbation paa, „at Udgifterne for de ved Regensen ansatte og dér boende Betjente med deres Familier og Tyender samt for Gangkonerne og Nattevagten paa Regensen til Kur og Pleje paa Hospital og til Medicin og til Regenslægens Sygebesøg i de Paagjældendes Hjem udenfor Regensen, naar de maa antages at være ude af Stand til at søge Lægen i hans Hjem eller paa Regensen, tillades afholdte af Kommunitetets Konto for ekstraordinære Udgifter, medens Udgifter for ovennævnte Personer til Kur og Pleje udenfor de egentlige Hospitaler, derunder til Behandling af Specialister, ikkun kunne afholdes med Ministeriets i hvert enkelt Tilfælde givne Samtykke“.

Konsistorium approberede derefter efter Stipendiebestyrelsens Indstilling under 8de Juni 1906 følgende *Ændringer i Instruxen for den ved Regensen og Kollegierne ansatte Læge*:

„I § 1 første Stykke Linie 2 tilføjes Hassagers Kollegium.

§ 1. Andet Stykke Linie 1—2 affattes saaledes: Med Hensyn til Kommunitetsalumner eller Regensalumner, som ikke have Bolig paa Regensen, samt Gangkonerne og Nattevagten paa Regensen, paahviler det o. s. v.

§ 3. Andet Stykke affattes saaledes: Det tjener hermed til Efterretning for Lægen, at efter de for Tiden gjældende Regler have Regensalumner og Kommunitetsalumner, hvad enten de bo paa Regensen eller ikke, Ret til Kur og Pleje paa Kommunitetets Regning. Ved Henvisning til Behandling af Specialister forholder Lægen sig i Overensstemmelse med de Forholdsregler, der i saa Henseende ere eller maatte blive fastsatte af Bestyrelseskomiteen for Kommunitetets Stipendievæsen.

Endvidere have de ved Regensen ansatte og dér boende Betjente med deres Familier og Tyender samt Gangkonerne og Nattevagten paa Regensen Ret til Kur og Pleje paa Hospitalet paa Kommunitetets Regning. Udgifter for deres Personer til Kur og Pleje udenfor de egentlige Hospi-

taler, derunder Behandling af Specialister, kunne kun afholdes med Ministeriets i hvert enkelt Tilfælde givne Samtykke.

Den til Regensportneren afleverede Attest til Hospitalsindlæggelsen forevises af denne for Regensprovsten, der til Portneren afgiver den fornødne Rekvisition og Kaution til Hospitalet.

§ 4. Andet Stykke affattes saaledes: Det tjener herved til Efterretning for Lægen, at Ret til Medicin for Kommunitetets Regning tilkommer Regensalumner og Kommunitetsalumner, hvad enten de have Bolig paa Regensen eller ikke, samt at de andre i § 1 nævnte til Regensen knyttede Personer og for det Bingske Legats Regning Studerende, der have Bolig paa Valkendorfs, Borchs, Elers' og Hassagers Kollegium.

I § 6 første Linie sættes 1000 i Stedet for 600“.

Regensprovsten havde i Anledning af fornævnte Ændringer bemærket, at de tilsigtede, at bringe Instruxen i Overensstemmelse med de gjældende Regler, nemlig Lægens Overtagelse af Hassagers Kollegium, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 811, Sygehjælpens Udvidelse til alle Kommunitetsalumner, jfr. Univ. Aarb. f. 1901—1902 S. 103, og til Specialistbehandling, jfr. Univ. Aarb. f. 1901—1902 S. 103 og 1873—75 S. 151, de nye Regler om Regensfunktionærernes Ret til Sygehjælp, jfr. Ministeriet foranstaaende Skrivelse af 9de Februar 1906, og Forhøjelsen af Regenslægens Løn, jfr. Univ. Aarb. f. 1901—1902 S. 107. Af nyt fandtes ikke andet end Regenslægens Overtagelse af Nattevagten paa Regensen og Bestemmelsen fra Stipendiebestyrelsen angaaende Henvisning til Specialister, jfr. Univ. Aarb. 1903—1904 S. 943 om Henvisning til Tandlæge.

— Under 30te Juni 1905 indsendte Konsistorium til Ministeriet et af Stipendiebestyrelsen og Universitetets Kvæstor anbefalet Andragende, hvori Regensprovsten oplyste, at der var fremkommet Ønske om forskellige Forandringer i den for *Regensgangkonerne* paa Regensen gjældende Instrux, der dels gik ud paa, at deres Antal blev *forøget fra 5 til 7*, for at der derved kunde opnaas yderligere Renholdelse, navnlig hyppigere Vadskning af Gulvene, og at det Beløb af 35 Øre maanedlig, der blev givet Konerne til Sæbe, blev forhøjet til 50 Øre maanedlig. Konsistorium bemærkede, at Kvæstor havde oplyst, at sidstnævnte Udgift vilde kunne afholdes, uden at Beløbet paa Kommunitetets Udgiftspost 6, Regensens Belysning og Rengjøring, blev søgt forhøjet.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling blev der paa Finanslovforlaget for 1906—1907 under Kommunitetets Udgiftspost 4. b., den samlede Lønningssum, optaget 960 Kr., nemlig 480 Kr. som aarlig Lønning til hver af de to nye Rengjøringskoner paa Regensen. Det blev i Motiverne bemærket, at disse ønskedes antagne dels paa Grund af, at den ved Finansloven for 1899—1900 bevilgede Anbringelse af Linoleum paa Regensværelserne havde vist sig at burde medføre Gulvudsk to Gange ugentlig i Stedet for en Gang hver Maaned, dels under Hensyn til, at et stigende Ønske hos Regensalumnerne om Renlighed og Hygge syntes at burde imødekommes, jfr. Rigsdagstidende 1905—1906 Tillæg A. Sp. 1163—1164. Bevillingen blev given paa Finansloven for 1906—07.

Efter Regensprovstens Indstilling bifaldt Stipendiebestyrelsen under

8de Maj 1906, at 2det Punktum i § 6 i Instrux af 24de Marts 1885 for Rengjøringskonerne paa Regensen — jfr. Univ. Aarb. f. 1884—1885 S. 274 — ændredes fra: „Til Sæbe modtager hver Kone 35 Øre maanedlig“ til: „Til Sæbe modtager hver Kone 50 Øre maanedlig“ fra 1ste Maj 1906 at regne.

8. Rentefrie Laan af Kommunitetets Midler til ubemidlede Studerende.

I Finansaaret 1905—1906 indkom der til Stipendiebestyrelsen 8 Begjæringer om at erholde Laan. Der blev bevilget 5 Studenter Laan, to paa 200 Kr., et paa 150 Kr., et paa 120 Kr. og et paa 100 Kr. Udsættelse med Laans Tilbagebetaling blev tilstaaet 4 Studenter.